

Vodič za maturante

www.vodiczamaturante.com

Prvi utisak

Ukoliko već niste, krajnje je vreme sa shvatite da je u svetu u kome živimo najbitnije imati dobre ljude oko sebe. Ljudi predstavljaju najveće bogatstvo. Oni će vas vinuti u nebesa, ali u isto vreme, oni su ti koji vas brzo i lako mogu zakucati za samo dno. Prema tome, od izuzetne važnosti je izgraditi zdrave i čvrste odnose sa ljudima na koje svakodnevno nailazite. Na putu dobijanja nečijeg poverenja i poštovanja, koji nije nimalo lak, valja početi od samog početka, dakle od samog susreta. Upravo zato je jako bitno ostaviti dobar prvi utisak. Nikada nećeš imati drugu priliku da ostaviš drugi utisak.

www.vodiczamaturante.com

Izdavač:

Studentski parlament u saradnji sa klubom studenata Građevinskog fakulteta
Projekat napisala i pripremila Željka Radnović
Dizajn i priprema za štampu Dragan Čukanović

Produkcija:

Fabrika Ideja d.o.o

U ukupan broj od 100 poena ulaze poeni za: aktivnost i rad na predavanjima i vežbama, seminarski radovi, samostalni radovi, praktični i rad na terenu, kolokvijumi i ispit. Koliko konkretno svaka od navedenih aktivnosti nosi poena, profesor bi trebao da prezentuje na početku pohađanja predmeta.

Finansiranje studija

U sistemu visokog obrazovanja u Republici Srbiji predviđeno je da se određeni broj studenata finansira iz budžeta, a da preostali broj sam finansira svoje studije. Ukoliko student, koji se školuje na teret budžeta, u toku školske godine ostvari uslov za budžet, on zadržava svoj status za narednu školsku godinu.

Student koji sam finansira svoje studije ima mogućnost da narednu godinu studira na teret budžeta, a to će ostvariti sticanjem uslova za budžet što je, po zakonu, 50 ESPB bodova za 2013/2014. Kandidati se na nekim fakultetima rangiraju i na osnovu uspeha ako imaju isti broj ESPB bodova.

Priznati fakulteti (u inostranstvu)

Ne postoji jedinstveni spisak visokoobrazovnih institucija koje su proznate u inostranstvu. Priznavanje naših diploma u inostranstvu zavisi od zemlje u kojoj biste da nostrifikujete diplomu, kao i od fakulteta koji bi trebalo da prihvati diplomu, ukoliko želite da nastavite studije u inostranstvu. Da biste znali da li će vam neki fakultet prihvatiti diplomu ili ispite sa studija u Srbiji, potrebno je da se obratite direktno tom fakultetu i da mu dostavite informacije

koje vam budu tražili - o kom fakultetu i smeru u Srbiji je reč, nastavni plan i sl. Takođe, od svog fakulteta ili više škole možete da tražite informacije o tome koliko je njihova diploma poznata. Sa primenom Bolonjske deklaracije, upoređivanje diploma bi trebalo da bude jednostavnije.

Sve informacije koje su ti potrebne za upis možeš potražiti na sajtu www.vodiczamaturante.com

Studiranje

Studiranje ne podrazumeva samo učenje i nadgradnju vašeg znanja, slušanje predavanja, praktičan rad tokom vežbi i pisanje seminarskih radova. Iako pruža malo slobodnog vremena, studiranje predstavlja šansu da razvijete one veštine koje bi vam omogućile da se lakše zaposlite. Postoje različiti načini da poslodavcima pokažete da posedujete kvalitete koji su njima potrebni tako što ćete, dok studirate, biti član nekog tima ili raditi nešto korisno za zajednicu. Doprinos u radu udruženja i organizacija, volontiranje ili ostvarivanje nekih od svojih interesovanja takođe mogu učiniti da još više uživate u studentskom životu.

Uz to, neke od ovih aktivnosti mogu doprineti bržem i lakšem zapošljavanju. Poslodavci su često zainteresovani za to kako provodite svoje slobodno vreme i kakve ste rezultate postigli, da li imate druga interesovanja osim diplomiranja. Odgovorne pozicije, kao što su predsednik nekog udruženja ili vođa tima, pokazuju da li posedujete važne liderske veštine, kao što su odgovornost i posvećenost.

Radno iskustvo i vannastavne aktivnosti su odličan način da postignete efekat koji će impresionirati poslodavca i pružiti vam tu, često neuhvatljivu praksu.

Skripte

Ono što je manje poznato novim studentima, a i te kako od koristi iskusnijima su skripte. Skripte koje studenti pišu su literatura za spremanje ispita koja je manje obimna i izvučena iz mnogo opširnijih knjiga. Nemojte žuriti i odmah kupovati knjige, sačekajte da čujete od profesora šta će vam zaista biti potrebno i takođe se raspitajte kod starijih kolega za koje predmete se skripte mogu koristiti čak i umesto knjige. A kad položite ispit nemojte odmah bacati iste, kako su kratke a sadržajnemogu vam koristiti kasnije u studiranju ili možda nekom od vaših mlađih kolega.

Kako da razvijete svoje veštine?

Pridružite se studentskoj ili sportskoj organizaciji, uključite se u volontiranje, vodite se ličnim interesovanjima;

Naučite da upravljate ili pomažete organizacijama;

Pratite aktuelna dešavanja na Univerzitetu; Poboljšajte svoje komunikacione veštine tako što ćete predstavljati svoje ideje drugima; komunicirajte sa ljudima iz različitih društvenih slojeva - neki od njih vam kasnije mogu biti korisni za umrežavanje; Razvijte svoje samopouzdanje tako što ćete upoznati što više ljudi;

Povećajte svoje samopouzdanje - prihvatite rizike i odgovorite na različite izazove;

Iskoristite priliku da budete deo tima koji se bavi rešavanjem problema;

Termini koji vas čekaju

AKREDITACIJA - je proces provere, da li neka institucija ili program zadovoljavaju unapred definisane opšte minimalne standarde kvaliteta. provera se vrši od strane nekog „spoljašnjeg“ tela, nezavisne komisije ili agencije. U idealnom slučaju, dato telo je nezavisno i od državnih vlasti i od samih institucija visokog obrazovanja. Ovaj pojam se ponekad koristi u kontekstu verifikacije, ili priznavanja.

APSOLVENT - Pojam koji više ne postoji po Bolonjskom sistemu, a označavao je studenta koji je odslušao sva predavanja i vežbe i ostaje mu samo polaganje preostalih ispita, kao i diplomski rad. U te svrhe organizovani su i apsolventski (dodatni) rokovi kako bi se taj proces ubrzao. Međutim kao što je već na početku naglašeno, taj status više ne postoji.

KURIKULUM - podrazumeva celovit odgovor na pitanja „ko uči?“, „šta uči?“ i „kako uči?“. Predstavlja širi pojam od pojmova „nastavni plan i program“ i „studijski program“ (koji su posebno definisani).

KURS - podrazumeva logičku (nastavnu) celinu za koju postoji ocenjivanje znanja studenata. Pojmovi „kurs“ i „predmet“ u kontekstu visokog obrazovanja smatraju se sinonimima. Svaki kurs, tj. predmet ima sopstvene definisane ishode učenja, ciljeve, metode i kriterijume ocenjivanja.

Ishodi učenja

Ishodi učenja predstavljaju kompetencije, veštine i/ili stavove koje student stiče tokom određenog perioda učenja. Ishodi učenja se ne odnose na sadržaj ili metodologiju nastave, već na ono što se očekuje da student stekne ili razvije tokom učenja. Ishodi učenja se definišu za čitav studijski program i za pojedinačni predmet. Smatra se da je student koji je položio ispit, bez obzira na to koju je ocenu dobio, stekao definisane kompetencije, odnosno ishode učenja i „zaradio“ predviđene bodove.

Dodatak diplomi

Po završetku studija studenti, pored diplome, dobijaju i zvanični dokument koji se zove dodatak diplomi. Ovaj dokument sadrži standardizovan opis prirode, nivoa, sadržaja i statusa studija koje je student uspešno završio. U njemu su navedeni detalji studijskog programa i postignute ocene. U dodatku diplome bi, pored svih ispita koje je student položio, broja ESPB bodova za svaki predmet i dobijene ocene, mogla da budu navedena i imena profesora, kao i vannastavne aktivnosti studenta tokom studija: članstvo u studentskim organizacijama, sportske i kulturne aktivnosti, pohađanje kurseva i seminara koje organizuje fakultet, znanje stranih jezika idr.

Diploma i dodatak diplomi izdaju se svaka 3 ciklusa studija i to na srpskom jeziku i/ili engleskom jeziku i jezicima nacionalnih manjina. Dodatak diplomi je izuzetno važan dokument sa aspekta mobilnosti studenata,

kao i prilikom budućeg zapošljavanja, jer pored zvanja navedenog u diplomi, daje i pregled sadržaja savladanog studijskog programa.

Mobilnost i Bolonjski proces

Jedan od osnovnih ciljeva Bolonjskog procesa je omogućavanje i podsticanje mobilnosti studenata i nastavnog osoblja unutar Evropskog prostora visokog obrazovanja. Može se reći da većina mera koje donosi Bolonjski proces uvodi, kao što su ESPB, nova struktura studija, dodatak diplomi, itd., ima za cilj omogućavanje lakše i sigurnije mobilnosti studenata, nastavnog osoblja i istraživača unutar evropskog prostora visokog obrazovanja.

Ispit

Ispit se polaže usmeno, pismeno ili elektronski, dok je na umetničkim i medicinskim fakultetima čest praktičan način polaganja ispita. Student neposredno nakon završetka predispitnih obaveza, predviđenih za svaki ispit posebno, polaže završni ispit. Ocena studenta formira se na tokom ukupnog rada na predmetu, u toku celog semestra. Pismena ili praktična provera znanja iz jednog nastavnog predmeta ne može trajati kraće od jedan, niti duže od četiri sata.

Zakon o visokom obrazovanju obavezuje nastavnike da kontinuirano prate rad studenata tokom semestra. Naravno, poeni se stiču samo ukoliko se, na taj način koji je predviđen programom, uspešno ispune predispitne obaveze. One nose 30-70% bodova, a nakon toga dolazi ispit.

60 ESPB bodova, kada je prethodno ostvaren obim osnovnih akademskih studija od 240 ESPB bodova ili najmanje 120 ESPB bodova kada je prethodno ostvaren obim osnovnih akademskih studija od 180 ESPB bodova.

Lice koje završi master akademske studije stiče akademski naziv master sa naznakom zvanja drugog stepena master akademskih studija iz odgovarajuće oblasti (na engleskom jeziku: „master“).

Specijalističke akademske studije imaju najviše 60 ESPB bodova kada su prethodno završene master akademske studije. Lice koje završi specijalističke akademske studije stiče stručni naziv specijalista sa naznakom zvanja drugog stepena akademskih studija iz odgovarajuće oblasti.

Doktorske akademske studije imaju najmanje 180 ESPB bodova, uz prethodno ostvareni obim studija od najmanje 300 ESPB bodova na osnovnim i master akademskim studijama.

Lice koje završi doktorske, odnosno akademske studije trećeg stepena, stiče naučni naziv doktor nauka, odnosno „doktor umetnosti“, sa naznakom oblasti (na engleskom jeziku: „Ph. D“).

Strukovne studije

Osnovne strukovne studije vrede 180 ESPB bodova. Lice koje završi osnovne strukovne studije stiče stručni naziv sa naznakom zvanja prvoga stepena strukovnih studija iz odgovarajuće oblasti (na engleskom jeziku: „bachelor (appl.)“).

Specijalističke strukovne studije vrede najmanje 60 ESPB bodova.

Lice koje završi specijalističke strukovne

studije stiče stručni naziv „specijalista“ sa naznakom zvanja drugog stepena strukovnih studija iz odgovarajuće oblasti.

Određeni akademski studijski programi organizuju se i integrisano u okviru osnovnih i master akademskih studija.

Bolonjski proces

Bolonjski proces ima za cilj kreiranje jedinstvenog evropskog sistema univerzitetske nastave i istraživanja, uz istovremeno priznavanje i zadržavanje raznolikosti nacionalnih specifičnosti (kultura, jezik, tradicija, itd.). Na taj način se teži stvaranju fleksibilnijeg i efikasnijeg sistema visokog obrazovanja Evrope, koji bi bio kompetetivan i na svetskom tržištu znanja.

Obavezni i izborni predmeti

U svakom studijskom programu određeni su obavezni predmeti, koje student mora savladati tokom studija. Pored toga, svaki studijski program predviđa i izborne predmete koje će student izabrati u zavisnosti od sopstvenih interesovanja. Ono što je važno jeste to da ukupan broj bodova obaveznih i izbornih iznosi 30 bodova u jednom semestru odnosno 60 za celu akademsku godinu.

KONCEPT - Po dobijanju pitanja na ispitu, ako je reč o usmenom polaganju, uglavnom dobijate vreme da napišete koncept koji ćete koristiti pri izlaganju.

KONSULTACIJE - Odlazak kod profesora/apsolventa radi dodatnih pojašnjenja ili pitanja. Konsultacije, pored očigledne pomoći u savladavanju gradiva, vam mogu pomoći tako što će taj vaš gest dotični profesor/asistent zapamtiti i uzeti u obzir pri ocenjivanju kao dodatno zalaganje za predmet. Takođe, nakon kolokvijuma, nemojte se ustručavati da odete na konsultacije i pogledate rad.

KOLOKVIJUM - Hmm, nešto kao kontrolni :) Neka vrsta ispita pred pravi ispit. ne postoji za sve predmete. Može da bude oslobađajući tj. da deo gradiva koji ste položili na kolokvijumu ne morate polagati na ispitu ali i ne mora biti tako. Upisuje se u indeks ali u posebne stranice (ne važi za sve fakultete) i ne ulazi u prosek. Ta ocena može ali ne mora mnogo da utiče na ocenu koju ćete dobiti na ispitu. Kolokvijum može biti i uslov da se izade na ispit.

OKTOBAR 2 - Rok za vijanje ispita. Nije predviđen statutima fakulteta ali ga često studenti izmole na kraju godine. negde se ograničava na mogućnost polaganja samo jednog ili dva ispita u tom roku, a negde može da bude i značajno skuplja prijava ispita u ovom „socijalnom“ roku.

OVERA SEMESTRA - Ovo radite na kraju

svakog semestra i za to su vam često potrebni skupljeni potpisi profesora. Overa je uslov da upišete sledeći semestar. Na nekim fakultetima postoji mogućnost elektronske overe semestra.

PRIJAVA ISPITA - Svaki ispit mora da se prijavi po obrascu fakulteta. Negde svi plaćaju ove prijave a negde samo samofinansirajući studenti. Uglavnom postoji i rok za one koji su zakasnili sa prijavom, da to naknadno urade ali se na nekim fakultetima dodatno plaća. Bez prijave ne možete polagati ispit, barem ne zvanično. Može se desiti i da studentska služba izgubi vašu prijavu pa da ne budete prozvani na ispitu. Tad morate odmah otići u studentsku službu da probate to rešiti. Na nekim fakultetima postoji mogućnost elektronske prijave ispita.

PUŠTANJE PAPIRA ZA POTPISE - Ovo rade neki profesori i asistenti kako bi vodili evidenciju ko je prisutan. Neki čak i upoređuju nasumično vaš potpis sa vašim potpisom sa prethodnog predavanja. neki vas samo prozivaju.

SEMESTAR - Otprilike kao polugodište. Dakle, svaka školska godina ima 2 semestra.

SKRIPTE - Postoje neautorizovane (prave ih studenti) i autorizovane (prave ih profesori). Prve su uglavnom skraćene verzije gradiva. Neke su dovoljne za spremanje ispita a neke ni izbliza.

SKUPLJANJE POTPISA - Da biste overili

semestar, uglavnom je potrebno da skupite potpise svih profesora i asistenata kojim oni potvrdjuju da ste prisustvovali predavanjima i vežbama. Ako ih niste sve skupili, negde je moguće nadomestiti 1-2 potpisa tako što ćete dodatno platiti fakultetu.

UPISIVANJE OCENE - Ako vam ocena nije odmah upisana u indeks (ako ste polagali u predroku ili van roka a po dogovoru sa profesorom), postarajte se da se ocena na vreme nađe u profesorovom zapisniku i u vašem indeksu. Ako je nema ni u jednom u ta dva, knjigu u ruke pa ispočetka.

USLOV - Minimalni broj bodova koji morate ostvariti da biste upisali sledeću godinu. Ostale možete preneti. Često se npr. za upis treće godine traži neki broj položenih ispita iz druge i čista prva.

VEŽBE - Držeih uglavnom asistenti. Trebalobi da budu vežbe ispredavanog znanja, što negde i jesu, ali su negde samo teoretisanje i ponavljanje predavanja. Uglavnom su obavezna a posebon na prirodnjačkim fakultetima.

Osnovno o studijama

Evropski sistem prenosa bodova (ESPB)

ESPB predstavlja jedinstven sistem kvantitativnog vrednovanja uloženog rada studenta u sticanje znanja, sposobnosti i veština (ishodi učenja) predviđenih kako studijskim programom, tako i svakimpredmetom u okviru tog programa. Bodovi su vrsta zajedničke „valute“ u Evropskom sistemu visokog obrazovanja, pri čemu se ona zasniva na radu studenta koji je verifikovan ispitom.

Osnovne karakteristike ESPB sistema

Ukupno „opterećenje“ studenta sastoji se od pohađanja predavanja i vežbi, konsultacija, priprema za nastavu, seminarskih radova, projekata, diplomskog - master rada i dr. Uvedena je konvencija da 60 bodova predstavlja kvantitativnu meru opterećenja, prosečnog studenta u jednoj akademskoj godini, odnosno 30 bodova u jednom semestru.

Bodovi se dodeljuju svakoj nastavnoj komponenti studijskog programa (predmet, modul, studijski program, diplomski rad, disertacija itd.) Studentu se bodovi za pojedini ispit dodeljuju tek nakon što je taj ispit položio, ESPB bodovi nisu ocene, niti ih zamenjuju. Maksimalni angažman studenta u nastavi, u toku jedne sedmine iznosi 25-30 sati.

ESPB pospešuje mobilnost studentata u Evropskom prostoru visokog obrazovanja uz mogućnost prenosa i akumulacije bodova

stečenih u različitim institucijama, olakšava priznavanje diploma među zemljama Evrope i na taj način promovise evropsku dimenziju visokog školstva. Bodovi se ne priznaju automatski, već podrazumevaju potvrđen kvalitet i programa i institucije koja ih dodeljuje.

Broj predmeta koje student sluša u jednom semestru varira i zavisi od studijskih programa i fakulteta. Pojedini predmeti nose različit broj bodova u zavisnosti od obaveza koje student treba da ispuni da bi ih položio, tačnije od opterećenja studenta izraženog u vremenskim jedinicama koje utroši da bi ispunio sve ispitne obaveze. Manji broj bodova ne znači da je neki ispit manje važan, nego da samo iziskuje manje vremena za potpuno sticanje ishoda učenja. S druge strane, broj bodova nije direktno zavisn od broja predavanja i vežbi.

Vrste i ciklusi studija

Novi studijski programi temelje se na trostepenoj koncepciji visokoškolskog obrazovanja, a to su diplomske (osnovne), master i doktorske studije.

Na Univerzitetu u Novom Sadu izvode se akademske i strukovne studije na osnovu akreditovanih studijskih programa.

Na akademskim studijama izvode se akademski studijski programi, koji osposobljavaju studente za razvoj i primenu naučnih, stručnih i umetničkih dostignuća.

Na strukovnim studijama izvode se strukovni studijski programi, koji osposobljavaju studente za primenu znanja i veština potrebnih za uključivanje u radni proces.

Akademske studije

Osnovne akademske studije imaju od 180 do 240 ESPB bodova. Lice koje završi osnovne akademske studije u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, odnosno u trajanju od najmanje tri godine stiče stručni naziv sa naznakom zvanja prvog stepena akademskih studija iz odgovarajuće oblasti (na engleskom jeziku: „bachelor“).

Lice koje završi osnovne akademske studije u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, odnosno u trajanju od najmanje četiri godine i lice koje ostvari najmanje 240 ESPB bodova na akademskim studijama prvog i drugog stepena, stiče naziv „diplomirani“ sa naznakom zvanja prvog stepena akademskih studija iz odgovarajuće oblasti (na engleskom jeziku: „bachelor with honours“).

Master akademske studije imaju najmanje